

Global Knowledge prosjekt

Hvilke forestillinger har zambiske kvinner om kjærlighet, og er kjærlighet styrende i valg av partner?

Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten (1 korinter kap. 12 vers 13).

av
kandidatnummer 14
Tonje Solberg

What perception do Zambian women have on love, and are love the most important in the choice of a life partner?

So now faith, hope, and love abide, these three; but the greatest of these is love.

Global knowledge

GK 300

Mai, 2015

Avtale om elektronisk publisering i Høgskulen i Sogn og Fjordane sitt institusjonelle arkiv (Brage)

Jeg gir med dette Høgskulen i Sogn og Fjordane tillatelse til å publisere oppgaven (Skriv inn tittel) i Brage hvis karakteren A eller B er oppnådd.

Jeg garanterer at jeg er opphavsperson til oppgaven, sammen med eventuelle medforfattere. Opphavsrettslig beskyttet materiale er brukt med skriftlig tillatelse.

Jeg garanterer at oppgaven ikke inneholder materiale som kan stride mot gjeldende norsk rett.

Ved gruppeinnlevering må alle i gruppa samtykke i avtalen.

Fyll inn kandidatnummer og navn og sett kryss:

kandidatnummer 14, Tonje Solberg

JA NEI

Sammendrag

I denne oppgaven har jeg skrevet om kjærlighet i en zambisk kontekst. Ut ifra dette er min problemstilling: Hvilke forestillinger har zambiske kvinner om kjærlighet, og er kjærlighet styrende i valg av partner?

Helt fra barndommen har jeg hatt forestillinger om kjærlighet og prinsen på den hvite hesten. Jeg syntes temaet i seg selv er spennende, og var av den grunn ekstra nysgjerrig på hvilke forestillinger jenter og kvinner fra en annen kultur og verdensdel hadde om dette temaet. Jeg har brukt kvalitativt intervju for å finne svar på problemstillingen, og bevisst intervjuet kvinner i ulike aldre og med ulike sosioøkonomiske bakgrunner for å se om dette hadde noe innvirkning på forestillingene om kjærlighet.

Summary

In this thesis, I have written about love in a Zambian context. My question is: What perception do Zambian women have on love, and is love the most important in the choice of a life partner?

From my childhood I have dreamed about love and a prince on a white horse. I find my self very interested in the subject, and this is the main reason I chose to write about this. Seeing how women in another culture, in another continent feels about the subject makes it even more interesting. I have chosen to use qualitatively research method with interview as my main source. In my interview process I have intentionally chosen women of different age and various socioeconomic background to see if this have any effect on their choices in life.

Innhold

1.0	Innledning.....	2
1.1	Presentasjon av problemstilling.....	3
2.0	Metode.....	3
2.1	Intervju.....	4
2.2	Kildekritikk.....	5
2.3	Informanter.....	5
	Fokusgruppe 1.....	6
	Fokusgruppe 2.....	6
	Gruppe 3.....	6
3.0	Presentasjon av teori.....	6
3.1	Zambia.....	7
3.2	Kvinnesyn.....	7
3.3	Verdier og holdninger.....	8
3.4	Religion.....	8
3.5	Religion « Folkets opium».....	8
4.0	Kultur.....	8
4.1	Kulturell kapital.....	9
4.2	Kultur og endring.....	9
5.0	Den «tause kultur».....	10
6.0	Kjærlighet.....	11
	6.Det moderne forholdet.....	11
7.0	Empiri.....	12
7.1	Fokusgruppe 1.....	12
7.2	Fokusgruppe 2.....	13
7.3	Gruppe 3.....	13
8.0	Drøfting.....	15
8.1	Sosioøkonomiske forhold.....	15
8.2	Religion.....	17
8.3	Moderne holdninger.....	17
8.4	Undertrykkelse.....	18
	8.4.1 Taus kvinnekultur.....	18
8.5	kjærlighetsteori.....	19
9.0	Avslutning.....	19
10.0	Litteratur.....	21

Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten (1 korinter kap. 12 vers 13).

1.0 Innledning

Oppgaven er skrevet på bakgrunn av deltakelse ved emnet Global Knowledge, samt et tre måneders langt opphold i byen Livingstone i Zambia. Som barnevernspedagogstudent har jeg gjennomført åtte uker praksis på ulike institusjoner i Livingstone. Praksisoppholdet ved barnehjem og ute i en landsby nær Livingstone, har vært mest informative for oppgaven, da disse oppholdene belyste store sosioøkonomiske forskjeller blant mine informanter. Jeg finner de sosioøkonomiske forholdene relevante da de blir viktige knagger i min diskusjon.

Oppgavens empiri vil basere seg på gruppeintervju samt individuelle intervju med mine informanter.

For å løse oppgaven har jeg delt teksten inn i fire hoveddeler. Der del 1 består av metode, del 2 av teori, del 3 av empiri og til slutt en drøftingsdel. Under metode vil jeg gå gjennom hvilke forskningsmetode jeg benytter meg av, skrive om intervjuformen jeg tar i bruk under datainnsamlingen samt gi en kort presentasjon av informantene. Teoridelen baserer seg på ulike teorier fra pensum i Global knowledge i tillegg til pensum fra gjennomført semester ved sosiologi. Oppgavens empiri baserer seg på informantenes informasjon som kom frem under gruppeintervju og individuelle intervju. I drøftingsdelen diskuterer jeg teori og empiri i lys av min problemstilling. Her vil jeg også bruke erfaringer jeg gjorde under praksisoppholdet som ikke er nevnt tidligere i oppgaven, men som jeg syntes er interessant og viktig under drøftingen.

1.1 Presentasjon av problemstilling

Min problemstilling lyder som følger: Hvilke forestillinger har zambiske kvinner om kjærlighet, og er kjærlighet styrende i valg av partner?

Kjærlighet. Vi har alle hørt, sett, snakket, tenkt, og flere av oss vil si vi har opplevd det. Kjærlighet blir skrevet om, sunget, filmatisert og dramatisert. Vi har alle på en eller annen måte en forestilling om hva kjærlighet er.

Kjærlighet vil sannsynlig vekke andre forestillinger hos meg som kommer fra en moderne norsk kultur, enn hos mine informanter med bakgrunn fra den tradisjonelle zambiske kulturen (Dahl, 2011). Det blir i forlengelsen av dette viktig å huske på noe av utfordringene og misforståelsene som kan oppstå i møte med andre kulturer.

Oppgavens relevans for min fremtidige yrkesutøvelse som barnevernspedagog vil i all hovedsak dreie seg om møte med andre kulturer i yrket. I 2007 hadde tre fjerdedeler av innvandrerbefolkningen ikke vestlig bakgrunn, dette utgjør 7 % av Norges befolkning (Skytte, 2012). Jeg har etter dette oppholdet opplevd en annen kultur i praksis, og blitt mer bevisst over hvordan min kultur oppfattes i møte med andre.

2.0 Metode

Når en skal gjennomføre en undersøkelse, må man benytte seg for en eller annen form for metode. Metodelæren dreier seg om hvordan vi kan gå frem for å undersøke om våre antagelser er i overenstemmelse med virkeligheten eller ikke (Christoffersen & Johannesen, 2012). Metoden som velges, får stor betydning for innsamlingsprosessen og resultatene vi kommer frem til. Metode kan sees på som det verktøyet eller redskapet som brukes for å få svar på spørsmål og ny kunnskap innenfor et felt. Metode, jf. Larsen (2007) dreier seg i all hovedsak om hvordan vi innhenter, organiserer og tolker informasjon.

Ulike tilnærminger kan brukes i samfunnsvitenskapen. Vi skiller mellom kvalitativ og kvantitativ.

Mitt valg for metodisk fremgangsmåte, med utgangspunkt intervju har en kvalitativ tilnærming. En kvalitativ tilnærming kjennetegnes ved at det er mennesker og menneskelige

fenomener som studeres, og data en samler inn er ofte tekst (Johannesen, Tufte og Christoffersen 2010, s. 30). Kvalitative metoder kjennetegnes ved at en ønsker å oppnå forståelse, og at arbeidsmetoden har stor fleksibilitet. En sitter ofte igjen med mange opplysninger om få enheter. Enheter viser til hvem en skal undersøke, og variabler til egenskaper ved enhetene, disse variablene vil komme tydelig frem under drøftingsdelen senere i oppgaven (Larsen, 2007). En av fordelene ved kvalitativt intervju er at en kan gå dybden av et fenomen, noe som gir bedre mulighet til å få en helhetsforståelse av det en forsker på. En annen fordel er at forskeren lett kan stille oppfølgingsspørsmål, dette kan rydde opp i eventuelle misforståelser og øke muligheten for adekvate svar. Det er enklere å sikre god validitet i kvalitative undersøkelser, da forskeren selv kan styre informantene inn på temaer som belyser problemstillingen (Larsen, 2007).

2.1 Intervju

Et kvalitativt intervju kjennetegnes ved at informanten selv formulerer sine svar (Larsen, 2012 s.82). Intervjuet kan også inneholde ulik grad av struktur, graden av struktur kan både fremme og hemme tilgangen til informasjon. Da jeg i denne oppgaven skal se nærmere på forestillinger om kjærlighet i en zambisk kontekst, ser jeg det mest hensiktsmessig og ta i bruk semistrukturert intervju. Et semistrukturert, eller delvis strukturert intervju, har en overordnet intervjuguide som utgangspunkt for intervjuet. Spørsmål, temaer og rekkefølge kan variere (Christoffersen og Johannesen 2012).

Intervjuguiden inneholder spørsmål eller stikkord om temaet en forsker på, og kan brukes som en sjekklister, at alle temaene og spørsmålene er dekket før intervjuet avsluttes (Larsen, 2007). Etter gjennomført pilotstudie erfarte jeg at spørsmålene måtte gjentas og omformuleres på ulike måter for å få utfyllende svar. Jeg stilte i tillegg spørsmål for å avkrefte eller bekrefte at mine antakelser av deres utsagn stemte overens med de faktiske opplysningene informantene ga meg.

I forlengelsen av det semistrukturerte intervjuet valgte jeg å dele intervjuet både i en ungdomsgruppe og en voksenaldergruppe. Voksenaldergruppen ble intervjuet individuelt og ungdomsgruppen i fokusgrupper. Fokusgrupper er en gruppesamtale med flere deltagere. Slike grupper egner seg når man ønsker å forstå atferd, tanker og handling. En annen fordel slik jeg ser det, kan være å dra nytte av diskusjonen og dynamikken som skapes i møtet

mellom mennesker i en gruppe (Christoffersen & Johannesen, 2012). Avgjørelsen ble tatt på grunnlag av en antakelse om at informantene, spesielt de yngste, snakket mer frigjort da de var sammen med andre jenter de kjente godt. De litt eldre kvinnene syntes å åpne seg mer da jeg snakket med de alene. Jeg håpet også at fokusgruppen eller gruppeintervjuet åpnet for litt diskusjon som ville være nyttig for min problemstilling.

Jeg erfarte at mitt zambiske navn var en viktig døråpner, da alle mine informanter syntes det var artig, spesielt at mitt navn, Loiando, betyr kjærlighet. Navnet fikk samtalen i gang, og informantene mine skjønnte at jeg var mer enn den vanlige turisten.

2.2 Kildekritikk

Selv om bruk av kvalitativ metode har sine fordeler, har den også ulemper en skal være bevisst over. En skal, kanskje spesielt i en zambisk kontekst, være bevisst over at det er vanskeligere for informantene å være ærlig når intervjueren sitter ovenfor deg. Dette stiller særlige krav til meg som intervjuer. Jeg må skape en kommunikasjon som får frem informantenes opplevelser, da disse danner grunnlaget for oppgavens empiri. Intervjueffekt, eller kontrolleffekt er en av de mest åpenbare ulempene ved kvalitative intervju (Larsen, 2007, s 27). Med dette menes at forskeren selv kan påvirke intervjuresultatet. Deler av den teorien jeg har valgt å anvende i oppgaven skrevet av forfattere med vestlig bakgrunn. Disse forfatterne blir på lik linje som meg og mine informanter, bevisst eller ubevisst, påvirket av sine kulturelle referanserammer. Vi bruker den kulturen vi kommer fra som målestokk i møte med andre kulturer (Dahl, 2013).

2.3 Informanter

For å håndtere informantenes rett til anonymitet på best mulig måte, har jeg brukt fiktive navn i fremstillingen av empiri. Utformingen av teksten bærer preg av en avveining mellom betydningsfull informasjon og anonymitet. Jeg har vurdert det slik at informantenes alder og sosioøkonomiske bakgrunn oppgis, da jeg ser dette som interessante variabler under drøftingen. Ettersom oppgaven skrives på norsk, er det liten sannsynlighet at oppgavens innhold vil ha negative konsekvenser for mine informanter. I betydningen sosioøkonomisk bakgrunn ligger faktorer som yrke, utdanning, inntekt, og religion.

Under vil jeg gi en kort presentasjon av mine informanter.

Fokusgruppe 1

Denne gruppen besto av 12 jenter fra alderen 17 til 22 år. Alle jentene gikk på skole, og har fullført 11 klasse. Jentene bor i en moderne landsby utenfor Livingstone. Alle karakteriserer seg som kristne.

Denne gruppen intervjuet jeg under et stort tre ikke langt fra skolen de tilhørte. Stemningen var god, og samtalen gikk lett og ledig. Jentene hadde jeg tidligere samme uke hatt rådgivning med, dette tror jeg gjorde at de følte seg noe tryggere og mer frimodig enn de ellers ville gjort. Jeg valgte å intervju akkurat disse jentene da de alle har et høyere utdanningsnivå enn Zambiske jenter generelt (Globalis, 2015).

Fokusgruppe 2

Gruppen var bestående av åtte jenter fra alderen 13 til 20. Tre av jentene gikk på skole, andre ventet, eller deltok ikke i et utdanningsløp. Jentene tilhører et av flere barnehjem i Livingstone. Alle jentene fortalte at de var religiøse, da alle på barnehjemmet ble oppdratt som katolikker uavhengig av tidligere religion eller preferanser.

Jeg gjennomførte intervjuet i huset disse jentene bodde. Barnehjemmet jentene tilhørte har jeg hatt en to ukers praksisperiode hos tidligere, og hadde av den grunn, slik jeg vurderte det, en relasjon og et godt utgangspunkt for ærlige og oppriktige svar. Jentene ble valgt med tanke på deres sosioøkonomiske bakgrunn for å se etter likheter eller ulikheter i svarene sammenliknet med de andre informantene som ble intervjuet.

Gruppe 3

To damer fra Livingstone. Lise 35, og Anne 42. Disse damene intervjuet jeg individuelt da jeg vurderte de som mer frittalende under fire øyne. Damene fortalte at de hadde droppet ut av 9.ende klasse på grunn av graviditet.

Damene har en bakgrunn der prostitusjon preget store deler av hverdagen. Damene jobber nå med et rehabiliterings prosjekt og prosjektet gjør at de tjener nok til seg selv, barna og barnas skolegang. Intervjuet foregikk på damenes nåværende arbeidsplass under god atmosfære.

Damene ble intervjuet hver for seg da jeg ville teste ut om denne formen for intervju ga andre og mer personlige svar.

3.0 Presentasjon av teori

Jeg finner det relevant å presentere teori om kjærlighet og religion, knyttet opp mot Zambia. Deler av teorier fra anerkjente sosiologer som Anthony Giddens, Karl Marx, Pierre Bourdieu ,

samt pedagogen Paulo Freire vil bli presentert, da jeg finner disse relevante for å drøfte de empiriske funnene i lys av problemstillingen. Teoridelen vil bli åpnet med en innføring i Zambias nåværende situasjon.

3.1 Zambia

Zambia er en republikk i Afrika med et innbyggertall på 14.639.000. Innbyggerne fordeler seg på over 70 stammer, blant disse er Tonga, Bemba og Lozi de største. Engelsk er, som følge av kolonialiseringen, det offisielle språket i Zambia (Globalis, 2014). Tross Zambias gruvedrift, lever over 60 % av befolkningen under fattigdomsgrensen. 42 % ansees å leve under ekstremt fattigdom (Kirkens nødhjelp, 2015).

Zambia har oppnådd høy vekst og økonomisk stabilitet over det siste tiåret, men landet har fortsatt mange utfordringer knyttet opp mot høy arbeidsledighet og sosiale problemer. Zambia karakteriseres som et utviklingsland (globalis, 2014). Som et av landene i Afrika der flest mennesker bor i by, er boligmangel og arbeidsledighet et stort problem. Familie og slekt som sikkerhetsnett er ikke like gjeldene i byene som på landet (Globalis, 2014).

HIV/ aids-epidemien har rammet Zambia hardt, befolkningen blir stadig yngre. Nesten 60% av befolkningen er under 25 år, og bare litt over 15% av befolkningen kan lese og skrive. Gjennomsnittlig antall barn per kvinne er 5,7, hvilket betyr at befolkningen vokser raskt. Halvparten av disse barna er kronisk underernærte før fylte fem år (Globalis, 2014).

3.2 Kvinnesyn

Kvinner deltar sjeldent i ulike lokale og nasjonale utviklings- og politiske prosesser, og er generelt underrepresentert på alle nivåene av beslutningsprosesser i Zambia. Kvinnes mye undertrykkede posisjon i Zambia resulterer i at kvinner har færre muligheter til å ta valg i sine liv. I tillegg er vold mot kvinner er utbredt. Det er anslått at minst en av tre kvinner blir utsatt for vold i nære relasjoner. 72 % av mennene innrømmer å ha utøvd vold mot sine koner eller kjærester (Kirkens nødhjelp 2015).

Skytte (2012) presenterer, med bakgrunn i Arcels skjema, et individualistisk og kollektivistisk livssyn (Skytte, 2012). Som nevnt innledningsvis blir Zambia karakterisert som et tradisjonelt samfunn. Livssynene er ikke en beskrivelse av forskjellene mellom moderne og tradisjonelle samfunn, men er ment som idealtyper for verdier i forhold til familieliv, sosialisering og sosial organisering (Skytte, 2012). I det tradisjonelle samfunnet med kollektivistisk livssyn utspiller hverdagslivet seg i en komplementær kvinne- og mannsverden. Den offentlige mannsverden og den private, hemmelige kvinneverden. Kjønnssforholdet bærer preg av

dominans og synlig maktforhold. Maktstrukturen i familien viser tydelig en hierarkisk kjønnsforståelse, da mannen er familiens overhode, og sønnen i familien kan ha en kompetanse og makt som overgår morens. Bakgrunnen for valg av partner er som oftest økonomi og rang (Skytte, 2012).

3.3 Verdier og holdninger

Zambia er et samfunn med tradisjonelle verdier. Studiet til Inglehart og Baker (2000) vil kategoriserte Zambia som et samfunn preget av overlevelsesverdier. Typisk for disse verdiene er en hånd til munn tenkning, der hverdagen styres av å dekke fysiologiske behov mer enn noe annet. Eksempler på andre tradisjonelle verdier er eksempelvis at individet får trøst og styrke gjennom å tro på en religion. (Inglehart & Baker, 2000).

3.4 Religion

Scott D. Taylor (2006) skriver om religion og verdensbilde i Zambia. I Zambia kan du finne de største religionene som hinduisme, islam og kristendom. Kristendommen dominerer utvilsomt, og er en viktig del av livet og hverdagen til over 75 prosent av innbyggerne (Taylor, 2006). Kristendommen slo ikke røtter i Zambia før det 20. århundre som en virkning av kolonisering og misjonsvirksomhet fra vesten. I Zambia finner en ulike retninger innenfor kristendommen, og den dominerende formen er katolikker, da denne formen for kristendom utgjør en tredjedel (Taylor, 2006).

3.5 Religion «Folkets opium»

Den tyske filosofen Karl Marx utalte i det attende århundre at religion er opium for folket. Marx hadde en teori om at folk sluttet seg til religionen i en ellers undertrykket og elendig situasjon. Marx mente den industrielle revolusjonen skapte store sosiale skiller. Overklassen badet i makt og penger, mens arbeiderene er eiendomsløse lønsmottakere. Marx pekte på religionen som et opium for arbeiderene, da hardt arbeid, lite nydelse og nyinvestering ga gevinster i himmelen (Schiefløe, 2011).

4.0 Kultur

Den norske antropologen Arne Martin Klausen definerer kultur slik: *de ideer, verdier, regler, normer, koder og symboler som et menneske overtar fra den foregående generasjon, og som man forsøker å bringe videre- oftest noe forandret- til den neste generasjon* (Dahl, 2013. s 35).

Alle mennesker lever sine live som medlemmer av et samfunn, der kulturen er en forutsetning for samfunns eksistens. Alle samfunn har en kultur som er særegen, og som mer eller mindre er forskjellig fra andre samfunn (Schiefløe, 2011, s 128).

4.1 Kulturell kapital

Kultur er ikke bare et fenomen som er knyttet til samfunnsnivå. Kultur er noe det enkelte individ tilegner seg gjennom læring (Schiefløe, 2011). Den franske sosiologen Pierre Bourdieu var spesielt opptatt forholdet mellom individ og kollektiv, om forholdet mellom den enkeltes handling og sosiale situasjon, og om betydningen av det økonomiske i den enkeltes liv (Bourdieu, 1995). Han opererer med klassebegrep, der økonomisk, sosial og kulturell kapital avgjør en persons klasseposisjon. De ulike kapitalene er utslagsgivende for individets plass i det sosiale rommet. Økonomisk kapital viser individets økonomiske status. Den sosiale kapitalen viser til individets sosiale nettverk. Kulturell kapital er eksempelvis holdninger, verdier, oppdragelse og kunnskap. Denne kulturelle kapitalen er også med på å skape og legitimere sosial ulikhet. Den dominerende klassen i et samfunn, kan ifølge Bourdieu, utøve makt gjennom en form for kulturell hegemoni (Bourdieu, 1995). Den dominerende klassens holdninger, verdier og kulturelle ytringsformer blir verdsatt i samfunnet og sett på som riktig og retningsgivende. Medlemmer av den dominerende klassen får på denne måten bedre forutsetninger for å lykkes, da de verdsatte kulturelle ressursene ligger latent i deres kulturelle uttrykksform. Utdanning er et eksempel på denne type resurs, da utdanningsprestasjoner legitimerer og forklarer sosioøkonomiske forskjeller (Bourdieu, 1995).

4.2 Kultur og endring

Schiefløe (2011) peker på at ulike kulturer både er statiske og dynamiske på en og samme tid. På den ene siden inneholder kulturen stabile elementer som i liten grad forandres over tid, på den andre siden er kulturer i stadig utvikling, og ny kunnskap blir ofte lagt til (Schiefløe, 2011).

Om en sammenlikner situasjonen i det norske samfunnet med forholdene for et par generasjoner tilbake, ser en at mye er forandret når det gjelder både kunnskap, holdninger og verdier. Noen kulturelle fenomener forandrer seg raskere enn andre. Forhold som er knyttet til religion, likestilling, familieliv og politikk tar ofte lang tid og flere generasjoner før en kan se forandring. Mer overfladiske fenomener, som moter og skikker, forandres raskere. Typisk for

vår tid er at kulturelle forandringer er mer omfattende og skjer i større tempo enn i tidligere historiske faser (Schiefløe, 2011).

Ronald Inglehart og Wayne E. Baker har med utgangspunkt i sin studie fra 65 land, fått innsikt i forholdet mellom økonomisk utvikling på den ene siden og sosial samt politisk ending på den andre (Inglehart & Baker, 2000). Studien viser til moderniseringens påvirkning og konsekvenser for verdier og holdninger. Det sentrale poenget i moderniseringsteorier er at økonomisk utvikling er linket sammen med forutsette endinger i kulturelt, sosialt og politisk liv. I studiet kom det frem at i et tradisjonelt samfunn, slik som det zambiske, er viktige mål blant annet å gjøre sine foreldre stolte. Studiet viser også at tradisjonelle samfunn har et familieideal preget av mange barn og utpregede kjønnsroller. I forlengelsen av dette er overlevelsverdier forbundet med holdninger som tilsier at kvinner må ha barn for et fullkommet liv. Studien i sin helhet konkluderer med at det er store forskjeller i måten å se verden på, avhengig av det aktuelle samfunnets økonomiske utvikling (Inglehart & Baker, 2000). Studien antyder at kulturelle endinger har skjedd, skjer og vil skje i fremtiden.

5.0 Den «tause kultur»

En av grunnleggerne for et bedre framtidssamfunn, Paulo Freire, har i hans verk «De undertrykkedes pedagogikk» og hans bevisstgjøring rundt den «tause kulturen» hatt stor påvirkningskraft og inspirert en hel verden (Freire, 2011). Budskapet er at vanlige mennesker må fri seg fra et undertrykket system, og selv kvitte seg med taus lydighet mot autoriteter og tilpasning i gamle roller (Freire, 2011). Freire barndomsopplevelse av fattigdom gjorde at han sverget til et liv i kamp mot fattigdom og undertrykkelse.

Hans barndom førte til at han oppdaget noe han beskriver som «den tause kultur» blant de fattige. Kjennetegnet ved denne kulturen var samhold og omsorg for hverandre. Et menneske kan leve i en kultur med omsorg, men mangle kraft til å handle for å forandre (Freire, 2011). Apati og uvitenhet var ifølge Freire direkte følger av fattigdom, som igjen skyldes at familier ble ofret for et økonomisk, sosialt og politisk system. Hverdagen i den tause kulturen bar preg av lite overskudd til å tenke gjennom situasjonen, protestere, legge planer, utvikle kritisk bevissthet eller reagere aktivt. En var hjelpeløst fanget i et felleskap der ingen protesterte (Freire, 2011).

Viktige elementer i Freires pedagogikk er ideen om å være subjekt i eget liv. Livet er heller ikke en gitt realitet som en må godta og tilpasse seg. Så selvstendig som mulig, må den enkelte frigjøre seg fra undertrykkede vaner og roller (Freire 2011). Freire beskriver også en frykt som ligger hos de undertrykkede, en frykt for endinger og usikkerhet.

6.0 Kjærlighet

Den forståelsen vi har av kjærlighet er preget av den kulturelle bakgrunnen vår, og erfaringene våre har betydning for den kulturelle og sosiale sammenhengene vi er en del av (Thagaard, 2005).

Bakgrunnen for vår forståelse av kjærlighet kan være den historiske utviklingen av forholdet mellom kjærlighet og ekteskap. Kulturelle forestillinger om lidenskapelig kjærlighet har sine røtter helt tilbake til middelalderen og er fortsatt aktuell i dag. Erich Fromm (1991) viser i sin bok «om kjærlighet» til seks typer kjærlighet. Disse er kjærlighet mellom foreldre og barn, broderlig kjærlighet, morskjærlighet, erotisk kjærlighet, selv kjærlighet og kjærligheten til gud (Fromm, 1991).

Kjærlighet deles ofte opp i spenningsforholdet mellom det romantiske og det rasjonelle. Det romantiske perspektivet viser til den følelsesmessig forankringen for parforholdet. Det rasjonelle perspektivet fremhever det å vurdere kjærlighet i lys av fornuft baserte overveielser (Thagaard, 2005).

Thagaard (2005) forteller oss at forestillinger om romantisk kjærlighet har fått et nytt meningsinnhold i løpet av det 20. århundre. Sosiale skiller har ikke de samme betydningene som før, noe som ifølge Thagaard fører til større frihet i valg av partner. Valg av partner preges av rasjonelle verdier når praktiske hensyn fremheves fremfor følelsesmessig tiltrekning i beslutninger om samliv. I dette ligger en teori om at praktiske hensyn, som for eksempel penger, blir avgjørende for valg av partner.

6. Det moderne forholdet

Den britiske sosiologen Anthony Giddens skildrer i hans bok, det rene forhold. Giddens (1991) er kjent for hans analyser av moderniteten og det posttradisjonelle samfunn. Giddens skildringer bærer preg av et tidsskille, der tradisjoner og vaner ikke påvirker våre normer og handlingsmåte i like stor grad som tidligere. Det moderne menneskets hverdagsliv består mye av kalkulerende av risiko og individuelle hensyn. Om kjærlighet viser Giddens til det rene

forholdet. Det rene forhold er i motsetning til nære personlige bånd i tradisjonell kontekst, ikke knyttet ytre sosiale eller økonomiske betingelser. Det rene forhold kan sees på som det moderne kjærlighetsforholdet, satt litt på spissen går dagens kvinner inn i parforhold for å realisere seg selv, og går ut igjen med den gang relasjonen ikke lenger er givende. Tidligere var ekteskapet en kontrakt, ofte inngått av foreldre eller slektninger og ikke av ektefellene selv. Kontrakten var som oftest kraftig påvirket av økonomiske overveielser til fordel for romantisk kjærlighet. Selv godt stykke inn i den moderne tid, kunne en se at tradisjonelle rammer for ekteskapet var forankret i en intern arbeidsdeling mellom mann og kvinne, ektemannen som forsørger og konen som ansvarlig for barn og hus (Giddens, 1991).

7.0 Empiri

Empiri kan oversettes med kunnskap som er bygd på erfaring. Når en stiller empiriske spørsmål, stiller en spørsmål om hvordan noe er i virkeligheten (Dalland, 2012).

Under vil jeg presentere datamaterialet informantene ga meg. Navnene er, som nevnt ovenfor fiktive.

7.1 Fokusgruppe 1

Da jeg spurte om hvilke forstillinger denne gruppen hadde om kjærlighet, forklarte noen at kjærlighet er en sterk følelse som er ubetinget av alt annet. Jentene var klare på at en eventuell fremtidig ektemann skulle ha godt med penger og tilbe samme religion. I tillegg var det viktig med foreldrenes godkjenning. Jeg spurte så om kjærlighet virkelig er ubetinget, hvis disse tre faktorene er avgjørende for et godt ekteskap. Jentene snakket litt sammen, og fortalte at hvis de selv tjente mye penger, trengte han nødvendigvis ikke foreldrenes velsignelse og god økonomi. Samme religion var helt klart fortsatt et krav. «Some just marry for the sake of money, not real love», jentene forklare også at det var en tendens i landsbyen at jenter som ikke hadde jobb eller skole, giftet seg for penger, de trengte at noen kunne forsørge de. Jentene fortalte også at det er det som er forskjellen på «real love» og «love». Real love var den type kjærlighet som var ubetinget, med unntak av religion, vanlig love var i følge jentene typen der penger var styrende.

Da jeg spurte om hvor mange som tror de kommer til å oppleve «real love», rakk 6 av 12 opp hånden. Flestparten av de som ikke rakk opp hånden er sponset, det vil si at de får økonomisk støtte av en organisasjon for å fullføre skolegang. Jeg utfordret videre disse seks

jentene som hadde troen på real love, og spurte om det var ok at to jenter, eller to gutter, giftet seg, hvis det var real love. Jentene diskuterte litt, og sa bestemt nei. Dette forklarte de ved at det går mot guds plan, og er derav feil. «Jesus says you have to fulfill your purpose, you must have children».

7.2 Fokusgruppe 2

Denne gruppen definerte kjærlighet som en sterk følelse et menneske har for et annet menneske. Her var noen av jentene mer tilbakeholden enn andre.

Som svar på hvilke kvaliteter en fremtidig ektemann bør besitte, var det viktig for jentene at denne mannen var smart, snill, katolikk, godt hjerte, sterk og at han ikke drakk alkohol. Ei av jentene sa kjapt og bestemt «I'm poor, I need to marry someone rich». Et par av jentene la til at de håpet å gifte seg med en hvit mann.

Ei av jente som var stille i starten, sa at det var viktig for henne at den fremtidige mannen ikke slo mye, bare når hun fortjente det. Hun ga meg et eksempel på en situasjon, «When I go out without permission, or don't listen». Dette sa de andre jentene seg ening i. Noen av jentene la i tillegg til at mannen lett kan bli sur og voldelig hvis ikke det ble laget god mat.

Jentene kunne også fortelle meg at utdanning ikke var like viktig som det å finne en mann. Hvis du var så heldig at en med penger ville ha deg, var du sikker. Utdanning var i tilfelle viktigere for jentene enn en fremtidig ektemann.

På spørsmålet om disse jentene tror de kommer til å oppleve kjærlighet svarte noen at det kommer an på guds plan. Hva som skjer i morgen vet de ikke, det er det gud som bestemmer. «I can only pray for a loving husband, God will decide».

På spørsmålene om hvor de hadde fått sine forestillinger om kjærlighet fra, sa noen at de hadde sett det på film fra Amerika, andre hadde hørt på musikk og de hadde alle lært om kjærlighet i kirken.

7.3 Gruppe 3

Lise

Lise hadde ulike forestillinger av hva kjærlighet var, hun sa man kan ha kjærlighet for mye, og alt fra mat til mann. Selv har hun en kjæreste, og det hun falt for hos han var de store

musklene, den mørke stemmen og den varmen og forståelsen han viste ovenfor henne. Hun følte seg heldig som hadde funnet en som ikke dømte henne for fortiden. Jeg spurte om hun tror at de kvinnene som fortsatt drev med prostitusjon opplevde kjærlyghet, hun svarte bestemt nei. Hun fortalte at sosiale problemer og marginale livssituasjonen ofte kan føre til at en gifter seg med feil person. Hun forklarte at det å gifte seg blir en måte å overleve på, og ikke har noe med kjærlyghet å gjøre.

Lise fortalte at den generelle oppfatningen av giftemål var slik , «The man is the one who marries». Hun fortalte videre at det er vanlig i Zambia at det er mannen som velger, og det er opp til han om det blir noe giftemål eller ikke. Hun trodde svaret på dette var kultur , «That's our culture, the man is always, and will always be the head». Jeg spurte så om hun syntes dette var urettferdig, hun svarte at egentlig ikke, det var bare sånn det var.

Jeg var nysgjerrig på om det har vært noe endring i måten en tenker rundt kjærlyghet på. Hun tror at noe endring har det vært, men lite. Den største endringen er loven, som sier at du ikke kan gifte deg med jenter før de er nådd en viss alder, denne reglen ble overholdt i større grad i byene enn på bygda. Hun fortalte i tillegg at folk fra stammen Bemba ikke kunne gifte seg med Tonga, i dag er det akseptert i større grad enn tidligere.

Tross tidligere negative opplevelser med det andre kjønn, der både psykisk og fysisk vold var en del av forholdet, tror hun at hun i fremtiden kommer til å gifte seg. Hun ga meg også innblikk i Labola konseptet. Labola handler om den pengesummen mannen betaler til kvinnens familie når han skal gifte seg med kvinnen. Hun sa at hennes fremtidige mann kom til å betale rundt 3000 norske kroner, det hadde vært opptil 7000 kroner om hun ikke hadde barn fra før.

Hennes forestillinger om kjærlyghet stammer noe fra filmer og sanger, men mest fra å observere foreldrene, det var disse observasjonene som ga henne troen på kjærlygheten.

Anne

Anne hadde mange tanker om hvorfor zambiske kvinner velger som de gjør når det kommer til kjærlyghet. Hun la også vekt på at de som ikke har penger, overlever på kjærlyghet. Kjærlyghet kunne også komme i ulike former, eksempelvis var kjærlyghet til mat noe annet enn til sin sønn eller mann.

Hun fortalte om et liv med mange episoder der menn har skuffet og såret henne, dette preget helt klart hennes forestillinger. Hun fortalte at hun er HIV-positiv, og at det av den grunn er vanskeligere å finne noen, men hvis noen da vil ha henne, er det ekte kjærlighet. Hun har tidligere vært gift, men mannen døde tidlig på 2000-tallet.

Om hun skulle gifte seg igjen var det viktig at mannen skulle ha evnen til å planlegge, han må ikke drikke alkohol og han må være ærlig og lite voldelig.

Anne fortalte at kjærlighetsliv i Zambia ofte bestod av kjærlighet fra kvinnen, og skuffelser fra mannen. Jeg lurte på hvorfor zambiske kvinner i det hele tatt giftet seg, hvis dette var den generelle oppfatningen. Hun mente at det var religionen, bibelen sa det var riktig at mann og kvinne skulle gifte seg, i tillegg sto det at familiestiftelse og reproduksjon var viktige mål i livet. I tillegg fortalte hun at som ugift mann og kvinne har man generelt mindre status.

Da jeg spurte om hun så noe endring i måten et parforhold etableres og /eller fungerer på fortalte hun at økt fokus på utdanning og streke kvinner ville bedre parforholdet i den forstand at kvinnene ikke ble kjedelige og uinteressante så mannen søkte etter andre kvinner. Jeg spurte om hun i fremtiden så noe ending i maktfordelingen i parforhold, om hun kunne se for seg at kvinnen hadde like stor beslutningskraft som mannen i fremtidens forhold. Til dette ristet hun på hodet og sa med sikkerhet at dette aldri ville bli en realitet, iallfall ikke i Zambia.

8.0 Drøfting

For å kunne svare på problemstillingen, vil jeg nedenfor drøfte teori med empiri. Jeg har valgt å dele drøftingsdelen min inn etter tema for å få en bedre oversikt over det jeg diskuterer.

Disse temaene er sosioøkonomiske forhold, religion, moderne holdninger, undertrykkelse og kjærlighetsteori.

8.1 Sosioøkonomiske forhold

Mine informanter har ulike sosioøkonomiske bakgrunner. Dette har i mine øyne hatt stor innvirkning på informantenes forestillinger om kjærlighet og faktorer som de peker på er styrende i valg av partner. Studien til Iglehart og Baker viser til sammenhengen mellom økonomisk utvikling og endringer i bland annet kulturelt liv, som gir uttrykk i holdninger og verdier. Globalis (2014) kategoriserer Zambia som et utviklingsland med store utfordringer

knyttet opp mot arbeidsledighet og fattigdom. Inglehart og Bakers teorier viser at i tradisjonelle samfunn, slik som det Zambiske, råder det holdninger som tilsier at barn må produseres for et fullkommet liv. Slik jeg ser det samsvarer dette med de faktiske opplysningene om Zambia, da gjennomsnittlig antall barn per kvinne er 5,7. Jentene i fokusgruppe 1 kunne fortelle meg at «Jesus says you have to fulfill your purpose, you must have children.» Jeg synes dette sitatet støtter opp om holdningene Inglehart og Baker presenterer, samt de faktiske opplysningene om antall barn per kvinne.

Sosioøkonomiske forhold sier også noe om informantenes kulturelle, økonomiske og sosiale kapital. Teorier fra Bourdieu kan i denne sammenheng være til hjelp når en skal forsøke å forstå hvordan de ulike kapitalene henger sammen med forestillinger om kjærlighet blant mine informanter. Gruppe 1 har høyere kulturell kapital enn de resterende informantene, da deres skolegang viser til den kulturelle kapitalen. Jentene med høyest utdanning kunne fortelle meg at økonomi ikke var en avgjørende faktor, hvis jentene selv tjente til livet opphold. På den ene siden kan dette tolkes som om kjærlighet er avgjørende for valg av partner i de tilfeller der jentene er høyt utdannet og kan forsørge seg selv. På den andre siden møtte jeg noen Zambiske kvinner som kunne fortelle meg at uavhengig om kvinnen hadde mye penger, var det forventet at det var mannen i huset som styrte økonomi og betalte utgifter.

For å konvertere Bourdieus teorier til et globalt perspektiv er det neppe noe tilfeldighet at tvangsekteskap og fornuftsbaserte ekteskap forekommer hyppig i Zambia da deres kulturelle kapital ikke trekker det lengste strået på globalt nivå. Av erfaringsbasert kunnskap kunne flere jentene jeg var i snakk med under praksisoppholdet fortelle meg at unge jenter fortsatt ble giftet bort i rurale områder. Zambia er som nevnt tidligere et utviklingsland med tradisjonelle verdier, forklart fra Bourdieus nøkkelbegreper og underbygget av fakta om landet, et land med lav økonomisk og kulturell kapital sammenliknet med resten av verden. Samtidig kan landets økonomiske vekst og økt utdanningsfokus åpne opp for endringer i det sosiale rommet/verden som igjen mulig vil påvirke det enkelte individets forestillinger om kjærlighet. Oppgavens empiri viser til store variasjoner blant jentenes tanker rundt problemstillingen, noe som igjen viser til holdninger og verdier betinget av individet, så vel som landets økonomiske og kulturelle kapital. Tendensen hos mine informanter viser til endringer i holdninger og verdier knyttet opp mot kjærlighet, da styrende faktorer varierer fra økonomi og religion hos gruppe 1 til blant annet sterk og snill hos gruppe 2.

8.2 Religion

Både empiri og teori og erfaring fra oppholdet viser til kristendommens sentrale rolle i Zambia generelt og i jentens liv. Scott D. Taylor forteller oss at kristendommen er en viktig del av livet og hverdagen til over 75 prosent av Zambias innbyggere (Taylor, 2006). Religion er et tilbakevendende tema i mine intervju. Da jeg spurte jentene i gruppe 2 om de tror de kom til å oppleve kjærlighet svarte samtlige at det kom an på guds plan. Disse jentene har til felles en sårbar barndom, der mangel på omsorgspersoner eller andre grunner, har ført til at de bor på barnehjem. Jentene fortalte at morgendagen er de usikre på, det er det Gud som bestemmer. I henhold til kjærligheten ble det sagt «I can only pray for a loving husband, God will decide». Karl Marx utalte i det attende århundre at religion er opium for folket. Marx hadde en teori om at folk sluttet seg til religion i en ellers undertrykket og elendig situasjon. Jeg tenker at Marxs forsøk på å forklare eller forså arbeiderene i Tyskland på attenhundretallet kan sees i sammenheng med en mulig måte å tolke mine informantenes forhold og tillit til Gud på. Selv om århundre og verdensdelen ikke kan samsvarer, ser jeg en likhet i måten å slå seg til ro med, eller akseptere en sårbar situasjon. Studien til Inglehart og Baker kan i tillegg fortelle oss at eksempler på tradisjonelle verdier er at individet får trøst og styrke gjennom tro på en religion.

8.3 Moderne holdninger

Etter samtale med fokusgruppe 1 kom det frem at jentene synets utdanning var viktig, og hvis jentene tjente penger selv sto de friere til å velge ektemann. Denne måten å reflektere om kjærlighet på kan minne om Giddens skildringer av det rene forhold. Det rene forhold er til forskjell fra tradisjonelle, ikke økonomisk eller sosialt betinget (Giddens 1991). Jentenes utsagn viser en tendens til ett skille fra det tradisjonelle til det moderne. Schiefloe skriver at mer stabile fenomener, som eksempelvis kjærlighet tar lenger tid å forandre. Zambia har som nevnt tidligere oppnådd økonomisk stabilitet det siste tiåret og karakteriseres som et utviklingsland, altså et land der det skjer endringer. Endringene mot et moderne Zambia generelt, kan være med på å forklare noe av det jentene i gruppe 1 forteller meg, da disse uttalelsene om kjærlighet kan minne om Giddens skildringer av det rene forhold i et sen moderne samfunn. På den andre siden vitner mange av forestillingene til de andre intervjuobjektene om kjærlighet til typiske tradisjonelle eller kollektivistiske livssyn, da religion og økonomi for mange var avgjørende faktorer.

Variasjonen i informasjonen informantene gav meg om kjærlighet viser slik jeg ser det, til et samfunn i endring.

8.4 Undertrykkelse

Jentene i gruppe to la spesielt vekt på at det var viktig at mannen hadde god økonomi og samme religion. Jentene i gruppe to kunne i tillegg fortelle om viktigheten av å finne seg en mann med penger og lavt alkoholkonsum. Lise fortalte at det var mannen som giftet seg, og at mannen har og kommer alltid til å være familien overhode. «The man is always, and will always be the head». Anne la vekt på at kjærlighetsliv i Zambia bestod av kjærlighet fra kvinnen og skuffelser fra mannen. Disse idealtypene likner det blant annet på det som blir beskrevet i Skytte (2012) som et kollektivistisk livssyn, der hverdagslivet utspiller seg i en komplimenter kvinne og mannsverden. Maktstrukturer i familien viser til mannen som familiens overhode og sønnen i familien kan ha en kompetanse og makt som overgår morens (Skytte, 2012). Samtidig som retningen i det ungdommen og kvinne forteller meg kan tolkes som undertrykkende, har jeg bare utforsket forestillinger om kjærlighet fra et fåtall av zambiske kvinner, og kan ikke konkludere med at det er slik alle zambiske kvinner opplever kjærlighet, samtidig hadde, som empirien viser, hadde 6 av 12 jenter i gruppe en, troen på å oppleve «real love».

8.4.1 Taus kvinnekultur

Krikens nødhjelp 2015 viser til tall som jeg tenker sier noe om en undertrykket kvinnekultur. En av tre kvinner blir utsatt for vold, og kvinner generelt er underrepresentert på alle nivåer i beslutningsprosesser. Opplysningene fra krikens nødhjelp bekreftes i noe grad av kvinnene jeg intervjuet. Lises fremstilling av ekteskap i Zambia generelt kan oppsummeres med dette sitatet fra intervjuet: «The man is the one who marries». Ei av jentene la vekt på at det var viktig for henne at hennes fremtidige ektemann ikke slo så mye. Svaret på mitt oppfølgingsspørsmål om hun kunne gi et eksempel på en situasjon hun selv tenkte det var greit å bli slått på, tolker jeg som svar fra en noe undertrykket jente, svare var som følger: «When I go out without promission, or don`t listen». Jentene la også til at utdanning var viktigere for jentene, enn en fremtidig ektemann. Paulo Freires teorier kan være til hjelp når en skal forsøke å forstå forholdet mellom kvinne og mann i Zambia. Kanskje kan kvinnes

undertrykkede posisjon i det Zambiske samfunn være med på forklare noen av jentenes tanker rundt vold mot kvinner samt den noe dystre statistikken som viser at minst en av tre kvinner blir utsatt for vold i nære relasjoner (Kirkens nødhjelp, 2015). Freires budskap til noen av jentenes utsagn ville mest sannsynlig vært å fri seg fra gamle undertrykkede kjønnsroller, og gjennom en ny bevissthet om seg selv, få nytt håp og tro på seg selv og kjærligheten. Analfabetisme og fattigdom preger som vist tidligere i oppgaven store deler av den Zambiske kultur, mye av situasjonen Freire beskriver da han skildrer den tause kulturen.

8.5 kjærlighetsteori

Fromm (1991) viser til ulike typer kjærlighet. Anne og Lise fortalte meg at kjærlighet kunne komme i ulike former, eksempelvis var kjærlighet til mat noe annet enn til en mann. Thagaard (2005) forteller oss at forestillinger om romantisk kjærlighet har fått et nytt meningsinnhold i løpet av det 20. århundre, han peker på at sosiale skiller ikke har de samme betydningene som før, noe som fører til større frihet i valg av partner. Da jentene i gruppe 1 fortalte at kjærlighet er en sterk følelse ubetinget alt annet, samtidig som penger ikke var avgjørende faktor for valg av partner, minner dette om Thagaard beskriver som kjærlighetens nye meningsinnhold. Men om idealene ligner Thagaard beskrivelser av kjærlighet mer enn Freires beskrivelser av den tause kulturen, er diskutabelt. På den ene siden likner jentenes tanker rundt kjærlighet og valg av partner på det kjærlighetsteori og Giddens beskriver som frihet i valg av partner. På den andre siden kommer det frem at det er forskjell på «real love» og «love», for å sitere ei av jentene: «Some just marry for the sake of money, not real love» som minner mer om jenter og kvinner i en undertrykket posisjon.

9.0 Avslutning

Denne oppgaven har kastet lys over hvilke forestillinger unge zambiske kvinner har om kjærlighet, samt forsøkt å få frem om kjærlighet er styrende i valg av partner. Oppgaven har vist at sosioøkonomiske forhold påvirker informantenes tanker rundt problemstillingen, noe som under drøftingen har pekt mot et land i forandring. Zambisk kultur, er på lik linje som andre kulturer i kontinuerlig utvikling. Oppgavens empiri sett i sammenheng med oppgavens teori, viser til et spekter av kulturelle uttrykksformer. Der noen gir uttrykk for det Giddens ville kategorisert som moderne forestillinger om kjærlighet, til forestillinger som Freire mest sannsynlig ville kategorisert som undertrykkede og diskriminerende. Oppgaven viser også en

sammenheng mellom de sosioøkonomiske variasjonene bland mine informanter, da de med høyest kulturell og økonomisk kapital, viser det vi i vesten vil se på som moderne holdninger.

Hvor vidt kjærlighet er styrende i valg av partner er det vanskelig å si noe sikkert om, men en gjennomgående tendens i oppgavens empiri, viser til at økonomi og religion er viktige betingelser for valg av partner. Jeg tror Thagaard har rett i at kjærlighet ligger i et spenningsforhold mellom det romantiske og det rasjonelle, og i denne oppgaven, kanskje mellom det tradisjonelle og moderne. Kjærlighet, på lik linje som andre aspekter ved livet, vil alltid være påvirket av den kulturen vi er en del av.

Som fremtidig barnevernspedagog med sannsynlighet for møte med andre kulturer i yrket, tenker jeg kunnskap om maktbalanse mellom kvinner og menn i en annen kultur er nyttig. Innsikten og kunnskap jeg har tilegnet med under oppholdet og under oppgaveskriving, kan være med å bidra til økt forståelse for familier med bakgrunn fra andre kulturer. Som kvinnelig ung barnevernspedagogstudent, sitter jeg nå med kunnskap som gjør meg mer forberedt på noen av de utfordringene jeg kan møte i samarbeid med familier med ikke vestlig bakgrunn, da en hierarkisk kjønnsforståelse med mannen som familiens overhode, bryter med likestillingsidealer vi i Norge tilstreber.

Oppsummert tenker jeg at forestillinger Zambiske kvinner har om kjærlighet blir dannet på bakgrunn av troen på en religion og håpet om et bedre liv.

Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Så håper jeg for fremtidens og nåtidens kvinner i Zambia, at størst blant dem er kjærligheten (1 korinter kap. 12 vers 13).

10.0 Litteratur

Bourdieu, P. (1995). Distinksjonen. En sosiologisk kritikk av dømmekraften. Oslo: Pax Forlag a/s

Dahl, Ø. (2013). Møter mellom mennesker: Innføring i interkulturell kommunikasjon. Oslo: Gyldendal akademisk

Dalland, O. (2012) Metode og oppgaveskriving. Oslo: Gyldendal Akademisk AS..

Freire, P. (2011). De undertryktes pedagogikk. Oslo: Gyldendal akademisk

Fromm, E. (1991). Om kjærlighet. Oslo: Aventura forlag

Giddens, A. (1991). Modernitet og selvidentitet. København: Hans Reitzels Forlag

Inglehart, R., & Baker, E. W. (2000). Modernization, cultural change and the persistence of traditional values. *American Sociological Review*, Vol. 65, No 1. pp. 19-51. .

Johannessen, A., Tufte, P. A., & Christoffersen, L. (2006). Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. Oslo: Abstrakt Forlag

Larsen, A. K. (2007). En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode. Bergen: Fagforlaget AS.

Skytte, M. (2012). Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid. Oslo: Gyldendal akademisk

Schifloe, P.M. (2011). Mennesker og samfunn: Innføring i sosiologisk forståelse. Trondheim: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS

Taylor, S.D., (2006). Culture and customs of Zambia. Westport, Connecticut - London: Greenwood press

Thagaard, T. (2005). Følelser og fornuft. Kjærlighetens sosiologi. Oslo: Abstrakt

Globalis. (2014). *Zamba*. Hentet 16.03.2015 fra <http://www.globalis.no/Land/Zambia>.

Kirkens Nødhjelp. (2015). *Zambia*. Hentet 05.04.2015 fra <https://www.kirkensnodhjelp.no/her-jobber-vi/zambia/>

Globalis. (2015) Utdanning Zambia . Hentet 11.05.2015 fra <http://www.globalis.no/Land/Zambia/%28show%29/indicators>